วัยมันส์ระดมสมอง 'ย้อนอดีตเลขไทย'

เลขไทยในเรื่องเงินๆ โชว์ธนบัตรฉบับแรก

เพราะความช่างสังเกตของเด็กไทยกลุ่มหนึ่ง ที่เห็นความเปลี่ยนแปลงในสังคม พบว่าเลขไทยที่ใช้ในอดีตค่อยๆ เลือนหายไปจากชีวิตประจำวัน สิ่งที่อยู่รอบตัวเด็กๆ หนุ่มๆ สาวๆ ไม่ว่าจะเป็นตัวเลขบนมือถือ บนตั๋วหนัง หรือแบบเรียนยุคใหม่ ไม่มีเรื่องของตัวเลขไทยเข้ามาเกี่ยวข้อง และนี่คือที่มาในการเริ่มต้นค้นหาบรรพบุรุษของเลขไทยอย่างจริงจัง และตกผลึกจนกลายเป็น **นิทรรศการ "เลขไทย : รู้จัก-เขียนไม่ได้-นึกไม่ถึง?"** โดยน้องๆ ที่สร้างสรรค์ไอเดีย คือ กลุ่มเยาวชนผู้ชนะเลิศจาก "Young Muse Project" โครงการปั้นนักพิพิธภัณฑ์สายพันธุ์สยาม ครั้งที่ 1 ซึ่งมิวเซียมสยาม โดยสถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ (สพร.) จัดขึ้น มุ่งเน้นให้ความรู้แนวคิดการทำงานของพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้ และเปิดโอกาสให้น้องๆ เติมสีสันให้กับพิพิธภัณฑ์ด้วยการคิดโครงการมันส์ๆ เกี่ยวกับความเป็นไทย มีเยาวชนส่งงานเข้าร่วมกว่า 500 คน คัดเลือก 35 คนเข้าค่าย

และหนึ่งใน 35 นั้นก็คือ นิรุทธ์ ธรรมธิ จากมหาวิทยาลัยรามคำแหง, นัทกฤษ ยอดราช จากโรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย นครปฐม, ทินกฤต กลิ่นหวล จากสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง และวีรกรณ์ อับดุลอารีย์ จากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 4 เยาวชนเจ้าของไอเดียนิทรรศการเลขไทยที่กำลังเปิดให้เข้าชมที่อาคารอเนกประสงค์ มิวเซียมสยาม ในระหว่างวันที่ 2-30 เมษายนนี้ ตั้งแต่เวลา 10.00-18.00 น.

รุทธ-นิรุทธ์ นักศึกษาชั้นปี 2 คณะมนุษยศาสตร์ ม.รามคำแหง บอกเล่าถึงไอเดียให้ฟังในวันเปิดนิทรรศการเลขไทยว่า เลขไทยอยู่ใกล้ตัวเรามากที่สุด แต่ทุกคนไม่ค่อยนึกถึงหรือหลงลืมไปแล้ว บางสาขาอาชีพเลขไทยเลือนหายไปแล้ว เช่น ระบบบัญชีธนาคารไม่นิยมเลขไทย แต่บนธนบัตรยังใช้อยู่ อาชีพในปัจจุบันที่ยังมีใช้เลขไทยอยู่ ก็มีโหราศาสตร์ จากการพูดคุยกับนักโหราศาสตร์พบว่า ที่นิยมใช้เลขไทยเพราะเป็นศาสตร์ที่มีครู จำเป็นต้องรักษารูปแบบนี้เอาไว้ แล้วยังได้ความรู้เลขไทยเปรียบได้กับดาว สอดคล้องกับตำราโหราศาสตร์ แล้วถ้าไม่มีโหราศาสตร์ เลขไทยจะหายไปหรือเปล่า ก็ศึกษาจากข้อมูลเกี่ยวกับเลขไทยกองพะเนิน ทั้งหนังสือ อินเทอร์เน็ต รวมไปถึงสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาไทย ตัวเลขไทย เราต้องอ่านเพื่อให้ได้ข้อมูลมานำเสนอกับผู้ชม ทำให้เข้าใจและรู้สึกความเป็นมาเลขไทยในเมืองไทย

ด้าน *บอม-ทินกฤต* ซึ่งกำลังจะศึกษาต่อที่คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง หนึ่งในเยาวชนผู้จัดทำนิทรรศการ บอกว่า เราเป็นคนรุ่นใหม่ที่อยากร่วมอนุรักษ์เลขไทย แต่เมื่อทำนิทรรศการได้สืบหาที่มาของเลขไทยลึกซึ้ง ก็พบว่า มันมีเรื่องราวมากกว่านั้น ในการออกแบบนิทรรศการมีการร้อยเรียงตัวเลขไทยตั้งแต่ ๐-๙ เพื่อเล่าเรื่องตามลำดับ จะแบ่งเป็น 10 โซน เริ่มจากเลข ๐ ที่ตั้งคำถามกับคนดู เลขอะไร เลขไทยหรือเปล่า เลข ๑ ย้อนอดีตเลขไทย, เลข ๒ ทางเลือกทางออกเรื่องของตัวเลขไทย, เลข ๓ นานาชาติ พบกับตารางเปรียบเทียบเลขไทยกับเลขต่างชาติ เส้นทางการรับเข้ามาของเลขไทยในสยาม, เลข ๔ โซนนี้ชวนลงทะเบียนเข้าชมนิทรรศการด้วยการ Add as Friend เป็นเพื่อนกับตัวเลขไทยผ่านเฟซบุ๊ก, เลข ๕ พบกับมุมมองความคิดของคนไทยในรูปแบบคลิปวิดีโอสไตล์ขำขำ ในประเด็น "เลขไทย...ที่นึกถึง", โซนเลข ๖ เสนอเรื่องราวสิ่งที่เกิดขึ้นกับเลขไทยเมื่อรับเลขสากลเข้ามา เรียกว่าเป็นจุดพลิกผัน, เลข ๗ แสดงให้เห็นความนิยมใช้เลขไทยในทุกวันนี้ ยังมีในรูปแบบใด, เลข ๘ เป็นมุมกิจกรรมและเกมเสริมความรู้ที่แฝงไปด้วยเลขไทย และโซนเลข ๙ ก้าวต่อไปของเลขไทย ชวนแบ่งปันความคิด

ตัวเลขไทยในเครื่องมือทำนายโหร

เครื่องประดับชุดเลขไทย

โชนเลข ๔ ลงทะเบียนเป็นเพื่อนเลขไทยผ่านเฟซ บุ๊ก

เปิดนิทรรศการเลขไทย ผลงานเยาวชน ณ มิวเซียมสยาม

"ตั้งแต่เลข ๐ ถึง ๙ บอกเล่าอดีต ปัจจุบัน และก้าวต่อไปในอนาคต นิทรรศการไม่มีการสรุปรวบยอด แต่เป็นปริศนาฝากให้คนดูคิด เลขไทยตายหรือยัง?" นักพิพิธภัณฑ์สายพันธุ์สยาม เน้นถึงนิทรรศการนี้พร้อมกับเผยความรู้สึกว่า ทั้งดีใจและภูมิใจได้เป็นส่วนหนึ่งให้คนไทยรู้จักตัวตนเลขไทย ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ความเป็นไทย

ขณะที่ *นัท-นัทกฤษ* นักเรียนชั้น ม.6 โรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย นครปฐม บอกว่า นิทรรศการนี้รับผิดชอบเป็นผู้เขียนบทนิทรรศการ ประสานงานทุกส่วนที่เกี่ยวข้อง รวมถึงดูแลงานด้านประชาสัมพันธ์ เมื่อได้ทำนิทรรศการจากที่ตั้งคำถามเลขไทย คงเหลือแต่ในงานด้านโหราศาสตร์ ก็ชวนเพื่อนๆ ส่งภาพถ่ายประกวดหัวข้อ "เลขไทยในชีวิตประจำวัน" ก็มีภาพถ่ายนับพันรูปส่งมา นึกไม่ถึงว่าจะมีเลขไทยสอดแทรกในชีวิตประจำวันมาก อาทิ เลขไทยบนเสาไฟฟ้า บนขวดน้ำอัดลม และอีกเยอะมาก เป็นความรู้ใหม่ที่ตนประทับใจมาก เรื่องราวนี้พบได้ในโซนเลข ๗ นอกจากภาพถ่าย ยังจัดแสดงแสตมป์ดวงแรกของไทย ธนบัตรโบราณ กระดานคำนวณโหราศาสตร์ รวมถึงเครื่องประดับไทยที่ใช้เลขไทยออกแบบจนได้รับรางวัล

ปิดท้ายกับ *หนุ่มฟลุก-วีรกรณ์* คณะสังคมศาสตร์ มธ. นิทรรศการนี้หนุ่มฟลุกมีหน้าที่ดูแลงานด้านการตัดต่อและจัดทำวีดิทัศน์ต่างๆ โดยบอกถึงประสบการณ์ที่ได้หลังจัดนิทรรศการว่า ได้เรียนรู้หลักทำงานในการจัดนิทรรศการแต่ละเรื่องว่าออกมายังไง ได้รวมกลุ่มกับเพื่อนทำกิจกรรมเป็นประโยชน์ ที่สำคัญสุดคือ ได้รู้ประวัติยาวนานของตัวเลขไทย ก็อยากชวนมาชมนิทรรศการ และมาเป็นเพื่อนกับเลขไทยผ่านเฟซบุ๊กที่เราสร้างขึ้นชื่อ www.facebook.com/lekhthai ทั้งหมดนี้เกิดจากการระดมสมองของวัยรุ่นล้วนๆ

น้องๆ เจ้าของผลงานเล่าเรื่องราวโซนเลข ๒

โซนเลข ๗ ยังจัดแสดงอากรแสตมป์